

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 4. Quid sit, post me venit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

quotidianâ permoueantur, ut licere Theologis velint, quod caterum magistri, & professoribus omnes concedunt. Vtinam vero qui illa monent, omnium sæculorum auctoritate permoueantur, ne rem ipsam, seu fidem mutant.

QVÆSTIO III.

Quomodo Ioannes indignus calceamenti corrigiam Christo soluere?

S. I. **S.** Augustinus l. 2. c. 12. monet, diuersitatem in Evangelistis videri, non esse. Matthæus dixit. Qui autem post me venturus est, fortior me est. Lucas: venit autem fortior me Matthæus: calceamenta portare. Lucas: soluere corrigiam calceamenti. Marcus addit: procumbens. Ioannes: qui post me venit, ante me factus est. In his optime monet Augustinus, et si aliquid varium sit in verbis, ab eadem tamen sententiâ non recedi. Deinde, non esse contrarios, et si ordo verborum immutetur. Tercio, eandem rem pluribus vel paucioribus verbis explicari, nec esse contrarium si alius omittit, quod alius refert. Sibi iungit tandem: Quid ergo in his quæ de narrationibus Evangelistarum collata proposui, putandum est esse contrarium? An quod alius dixit, Cuius non sum dignus calceamenta portare: alij verò Corrigiam calceamenti soluere? Non enim verbis aut verborum ordine, aut aliquo genere locutionis, sed etiam res ipsa videtur aliud esse calceamenta portare, aliud corrigiam calceamenti soluere. Merito ergo queri potest, quid Ioannes dixerit non se dignum esse? utrum calceamenta portare, an corrigiam calceamenti soluere. Si enim alterum horum dixit, ille verum videtur narrasse, qui hoc potuit narrare quod dixit. Qui autem aliud, & si non est mentitus, certe vel oblitus, aliud pro alio dixisse putabitur. Omnem autem falsitatem abesse ab Evangelistis debet, non solum eam quæ mentiendi promittitur, sed etiam quæ obliuiscendo. Itaque, si ad rem pertinet, aliquid aliud intelligere ex eo quod dictum est, calceamenta portare: aliquid aliud ex eo quod dictum est, corrigiam calceamenti soluere: quid aliud accipiendum recte existimaueris, nisi Ioannem utrumque dixisse, siue aliud alio tempore siue contextim? Potuit enim sic dicere: Cuius non sum dignus corrigiam calceamenti soluere, nec calceamenta portare: ut vnus Evangelistarum hinc aliud, alij vero aliud, omnes tamen eam verum narrauerint. Si autem nihil intendit Ioannes cum de calceamentis Domini diceret, nisi excellentiam eius, & humilitatem suam, quodlibet horum dixerit, siue de soluenda corrigia calceamentorum, siue de portantibus calceamentis eandem tamen sententiam tenuit, quisquis etiam verbis suis per calceamentorum commemorationem eandem significationem humilitatis expressit, unde ab eadem voluntate non aberrauit. Vtilis igitur modus & memoria maxime commendandus, cum de conuenientia dicimus Evangelistarum, non esse mendacium, cum quisq; etiam dicens aliquid aliud, quod etiam ille non dixit de quo aliquid narrat, voluntatem tamen eius hanc explicat, quam etiam ille eius verba commemorat. Ita enim salubriter discimus, nihil aliud esse querendum quam quid velis ille qui loquitur.

Verissima est sententia Ioannem sæpius illa dixisse, Nam & Ioan. 1. 15. Hic est, quem dixi, ait. Et cum multi putarent illum esse Christum, sæpe inculcandum fuit, non se Christum esse, sed Christo multo minorem.

QVÆSTIO IV.

Quid sit, post me venit?

S. I. **N**otauit Beza, Ioannem non loqui de venturo, sed de eo, qui iam post eum, seu pone veniat, hoc est à tergo, sitq; proximus, eum digito demonstratum. Ideo etiam cum Ioannes ait, medius vestrum stetit, & cetera, Beza vertit: stat: ut iam præsens esse censetur. Ego vero multis iam notauit Beza nostri interpretis, & aliorum Aristarchum, solitum admodum fallere, cum aliquid nouare instituit. Primo cerè fallit, cum ait omnia, esse pone, & idcirco Matthæum dixisse, omnia vobis, non post me, seu, à tergo, non, post me, scilicet, tempore. Sitis enim in m & locorum, non tempore.

Adami Conzen in Euang. Tom. I.

poris significationem in dictione græcâ agnoscit. Nam omnia vtrumq; significat. Ecclef. 9. 3. omnia vobis eis vobis. vbi Sym. τα πάντα τῶν υἱῶν vertit. & Homer. Iliad. ζῆτος δὲ ἔτ' ἀρ' υἱὸν ὄρεει μετ' ἐμοί, ἔτ' ἀρ' ὅπως ἐσσὶν υἱοί. Hinc neg nunc mentes constant, neg, in posterum constabunt. & Odyss. ζ.

Ποῦ δὲ ὅπως

Δαγγλίων. Multa in posterum.

Non igitur ob Græci verbi significatum mutandi causa fuit, præsertim cum Græci Patres ita interpretentur, & Syrus ܡܢܢܩܐ quod temporis est præcipue. Ioannē vero de tempore loqui clarissimum est. Nam omnia vobis, Ioannes de hic apud Matthæum accipitur, ut Ioan. 1. 30. ac illo loco, est idem quod ἔτι, & tempus significat. Cum legati eum interrogassent; cur baptizaret, si neg, Christus, neg, Elias, neg, Propheta esset. Respondit, se in aqua baptizare, medium autem stetit, hoc est, in Israele esse, quem illi nescirent, eum post se venire. Non aderat tū Dominus: quia ver. 30. dicitur: ἐπ' αὐτῶν ὀκτῶν die venisse: & tunc eum Ioannem digito monstrauit, & dixit: Ecce agnus Dei. Et, hic est de quo dicebam. Quando dicebat: diebus elapsis cum nondum in Galilæa Christus aduenisset. Imo tum cum nondum sciret eum, & ego nesciebam eum, inquit. Denique omnia, seu post, opponitur Ioan. 1. 30. τῶν ἡμερῶν ante, ante me factus est, quod non de situ, & loco, sed tempore accipitur. Sicenim exponit: cum ait, ὅτι πρῶτον ἦν ἔμπροσθέν μου. Quia prior me erat.

Centuriatores Ioannis humilitatem malignè fuisse interpretati; cum aiunt, illum conscium peccatorum suorum se indignum iudicasse, qui Christi calceamenta ferret. Quod tolerari posset, si de minoribus venialibus peccatis intelligerent, verum illi omnia moralia esse fingunt. Nos fatemur: non modo Ioannem, atq; alium quemcunq; hominem, sed angelos etiam ipsos indignos esse, qui minimū officii Creatori exhibeant.

VERSVS 12.

Cuius ventilabrum in manu suâ, & permundabit aream suam. & congregabit triticum suum in horreum: paleas autem comburet igni inextinguibili.

QVÆSTIO I.

Quod officium Christi in Ecclesiâ?

S. I. **D**vo describuntur: Tritici collectio, palearū exustio. Ventilabrum est ἄλσος, quod nonnulli palam interpretantur, quæ in altum fruges cum palea iactantur, ut grana sua gravitate subsidant, paleæ aut. rantur à vento. Tertull. de fuga in persecutione. c. 1. Porro iudicium soli Deo competit. Hac pala illa, quæ nunc Dominicam aream purgat, Ecclesiam scilicet, confusum aceruum fidelium euentilans frumentum martyrum, & paleas negatorum. Cyprianus. Epist. 57. Aug. in Psal. 92. de ventilabro agunt. Vannū Græci λῆνον appellant. Est igitur ventilabrum iudicium Dei, agitatio per tribulationes, variaq; probationum genera. Area est Ecclesia, horreum regnum cælestē, in quod grana conduntur; ignis gehenna, quæ paleas uruntur.

S. 2. Illustris hoc loco est de Christi diuinitate probatio. Nam & Tertullianus hoc soli Deo conuenire demonstrat, ut discernat hoc modo bonos à malis. Et August. indicat Ep. 255. ad Macrob. Nec quisquam sibi quod soli filio Pater tribuit, vindicavit, ut se putet aut aream ventilandam, & purgandam paleam, & ventilabrum etiam ferre posse, aut à frumento vniuersa Zizania humano iudicio separare. Superba est ista præsumptio, & sacrilega oblitatio, quam sibi furor prauus assumit, & dum sibi semper amplius a-

Ventilabro
Christus
discernit
triticum &
paleas.

Dei solius
est paleas
separare.